

UTKAST TILL EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA
fundamental.rights@consilium.eu.int

Bryssel den 6 juli 2000 (13.7)
(OR. de)

CHARTE 4405/00

CONTRIB 262

FÖLJENOT

Ärende: Utkast till Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna

Härmed bifogas ändringsförslagen till artiklarna 31 och 33–46 från Sylvia-Yvonne Kaufmann,
ledamot av Europaparlamentet.

UTKAST TILL EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

Ändringsförslag till artikel: 31

Förslagsställare: Dr Sylvia-Yvonne Kaufmann

Föreslagen text:

Artikeln skall utgå.

Motivering:

En separat övergripande artikel för ekonomiska och sociala grundläggande rättigheter strider mot skyldigheten att behandla alla rättigheter lika.

UTKAST TILL EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

Ändringsförslag till artikel: 33

Förslagsställare: Dr Sylvia-Yvonne Kaufmann

Föreslagen text:

Artikel 33. (Ett ord stryks). Rätt till information, *(ett ord stryks)* samråd *och medbestämmande (två ord stryks)*

1. Arbetstagarna *(tre ord stryks)* har rätt till *omfattande* information och samråd vid lämplig tidpunkt.
2. *Arbetstagarna och deras representanter har rätt till medbestämmande i beslutsprocesserna i det företag där de är anställda på nationell och transnationell nivå samt på unionsnivå.*

Motivering:

- I. En del av detta ändringsförslag berör inte den svenska versionen.
- II. I ändringsförslaget har "Pflicht" bytts ut mot "Recht", vilket inte berör den svenska versionen. Dessutom bör det inte bara betonas att informationen skall ges vid lämplig tidpunkt utan även att den skall vara omfattande.
- III. Arbetstagarnas rätt till medbestämmande inbegrips enligt artikel 137.3 i EG-fördraget i företräddandet och det kollektiva tillvaratagandet av arbetstagarnas och arbetsgivarnas intressen. När europeiska företagsråd bildas är det absolut nödvändigt att säkerställa arbetstagarnas rättigheter att få sina intressen företrädda genom en individuell rätt till medbestämmande i beslutsprocesser inom företaget. I EKSG-fördraget fastställs dessutom

uttryckligen medbestämmanderegler. Dessa bestämmelser bör inte motverkas genom att arbetstagarna saknar individuell medbestämmanderätt i processer inom företaget. Dessutom måste stadgan om de grundläggande rättigheterna stå öppen för framtida medbestämmanderegler enligt artikel 137.3 i EG-fördraget. Stadgan bör dessutom generellt stå öppen för företagsdemokratiska element, som internationellt spelar en allt större roll i diskussionerna om sociala grundläggande rättigheter. Även med tanke på denna utveckling skulle det vara olyckligt att inte fastställa arbetstagarnas medbestämmanderätt som en del av de sociala grundläggande rättigheterna.

UTKAST TILL EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

Ändringsförslag till artikel: 34

Förslagsställare: Dr Sylvia-Yvonne Kaufmann

Föreslagen text:

Artikel 34. Förhandlingsfrihet och rätt till kollektiva åtgärder

1. Arbetsgivare och arbetstagare har rätt att förhandla om och ingå kollektivavtal *(20 ord stryks)* enligt de villkor som anges i nationell lagstiftning och praxis.
2. *Arbetstagare och deras fackföreningar har på nationell och transnationell nivå samt på unionsnivå oinskränkt föreningsrätt, förhandlingsfrihet och rätt till solidaritetsaktioner, strejker och andra kollektiva åtgärder.*
3. *Avtal om att inskränka eller hindra rätten till förenings- och mötesfrihet är ogiltiga. Lockout är förbjudet.*

Motivering:

- I. En del av detta ändringsförslag berör inte den svenska versionen.
- II. Förhandlingsfriheten och rätten till kollektiva åtgärder enligt stadgan bör inte vara mindre omfattande än i ILO-konventionerna. I ILO-konventionerna fastställs särskilt att alla försök att undergräva denna rättighet och genom olika åtgärder hindra arbetstagarna från att tillvarata denna rättighet är otillåtna (ILO-konvention C 98, artiklarna 1 och 2). Dessutom bör de medel anges som står till förfogande för arbetstagarna, t.ex. solidaritetsaktioner, strejker och andra

kollektiva åtgärder, som dessa kan vidta för att tillvarata sina ekonomiska och sociala intressen. I artikel 8.1 d i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter fastställs rätten att strejka uttryckligen.

- III. Lockout är en olaglig stridsåtgärd som inte garanterar likställighet mellan parterna. Det är en otillåten begränsning av den strejkrätt som fastställs i ovannämnda artikel 8.1 d.

UTKAST TILL EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

Ändringsförslag till artikel: 35

Förslagsställare: Dr Sylvia-Yvonne Kaufmann

Föreslagen text:

Artikel 35. Rätt till vila och årlig semester

Varje arbetstagare har rätt till begränsning av den maximala arbetstiden, dygns- och veckovila samt en årlig betald semester. *Söndagar och officiella helgdagar skall fortsätta att vara lagligen skyddade vilodagar med tid och ro till socialt umgänge.*

Motivering:

- I. En del av detta ändringsförslag berör inte den svenska versionen.
- II. I många medlemsländer är söndagen en lagligen skyddad vilodag (jfr bl.a. art. 140 i grundlagen). Härigenom säkerställs alla yttre förutsättningar för att förutom fysisk återhämtning även få tid och ro till sociala kontakter.

UTKAST TILL EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

Ändringsförslag till artikel: 36

Förslagsställare: Dr Sylvia-Yvonne Kaufmann

Föreslagen text:

Artikel 36. Säkra och hälsosamma arbetsförhållanden

1. Varje arbetstagare har rätt till säkra och hälsosamma arbetsförhållanden.
2. *Varje arbetstagare har rätt till tidsbegränsad arbetsvägran om i lagen fastställda arbets-, hälso- och miljöbestämmelser grovt åsidosätts på arbetsplatsen.*

Motivering:

- I. En del av detta ändringsförslag berör inte den svenska versionen.
- II. För att fullt ut garantera arbetstagarnas rättigheter på arbetsplatsen är en individuell rätt till omedelbart avhjälpande absolut nödvändig, dvs. att lämna arbetsplatsen utan att dess säkerhet äventyras. Här utformas arbetstagarnas rätt till medbestämmande i företagsinterna frågor och arbetstagarna skyddas från att få sin hälsa skadad i arbetet och från att förlora sin mänskliga värdighet i arbetslivet.

UTKAST TILL EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

Ändringsförslag till artikel: 37

Förslagsställare: Dr Sylvia-Yvonne Kaufmann

Föreslagen text:

Artikel 37. Skydd av **barn och** ungdomar

(26 ord strukna i den tyska versionen) Minimiåldern för **ungdomars** inträde i arbetslivet **får** inte vara lägre än den åldersgräns vid vilken skolplikten upphör.

De ungdomar som har anställning skall åtnjuta arbetsvillkor som är anpassade till deras ålder.

Barnarbete skall vara förbjudet.

Motivering:

EU-medlemsstaterna förbjuder varje form av barnarbete och garanterar att de båda ILO-konventionerna om barnarbete (ILO 138 och ILO 182) iakttas på deras territorium.

UTKAST TILL EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

Ändringsförslag till artikel: 38

Förslagsställare: Dr Sylvia-Yvonne Kaufmann

Föreslagen text:

Artikel 38. Rätt till arbete

1. Var och en har rätt till ett människovärdigt och inkomstbringande arbete.
2. Var och en har rätt till lika lön för likvärdigt arbete.
3. Varje arbetstagare har rätt till skydd mot uppsägning utan saklig grund.
4. Var och en har rätt till rimliga och existenssäkrande bidrag vid arbetslöshet.

Motivering:

- I. En del av detta ändringsförslag berör inte den svenska versionen.
- II. Med tanke på de ILO-konventioner om rättigheter på arbetsplatsen som unionens medlemsstater har undertecknat är det obegripligt att presidiets förslag har inskränkts till att gälla rätten till skydd mot uppsägning utan saklig grund.
Jag föreslår att rätten till arbete placeras före rättigheterna på arbetsplatsen. Rätten till arbete ingår i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna av den 10 december 1948.

Artikel 23.1 lyder: "Envar har rätt till arbete, till fritt val av sysselsättning, till rättvisa och tillfredsställande arbetsförhållanden och till skydd mot arbetslöshet."

I den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter garanterar konventionsstaterna rätten till arbete: "Artikel 6.1 Konventionsstaterna erkänner rätten till arbete, vari inbegripes rätten för envar till möjlighet att förtjäna sitt uppehälle genom arbete, som han fritt valt eller antagit, och de skall vidta erforderliga åtgärder för att trygga denna rätt."

Den europeiska sociala stadgan innehåller bestämmelser om rätt till arbete och rättigheter på arbetsplatsen, till exempel i del I punkt 1: "Var och en skall ha möjlighet att förtjäna sitt uppehälle i ett fritt valt förvärvsarbete". I del I punkt 4 står: "Alla arbetstagare har rätt till skälig ersättning som är tillräcklig för att bereda dem och deras familjer en godtagbar levnadsstandard." Och i del II artikel 1 – "Rätt till arbete" står det: "För att trygga den enskildes rätt till arbete åtar sig parterna 1. att betrakta det som en av sina viktigaste målsättningar och förpliktelser att uppnå och bibehålla en så hög och jämn sysselsättningsnivå som möjligt med sikte på att uppnå full sysselsättning".

I flera av EU-medlemsstaternas författningar är rätten till arbete och långtgående rättigheter på arbetsplatsen också garanterade. I artikel 4 i den italienska författningen står det till exempel: "Republiken tillerkänner alla medborgare rätten till arbete och skall skapa förutsättningarna för att förverkliga denna rätt." Och i artikel 35: "Republiken skall skydda arbetet i alla dess former och tillämpningar. (...) Den skall ta initiativ till och främja internationella överenskommelser och organisationer som har till syfte att bekräfta och reglera rätten till arbete. (...) Den skall skydda italienskt arbete utomlands."

Den franska författningen från 1958 innehåller hänvisningar till de rättigheter på arbetsplatsen som skall garanteras. Sålunda fastställs i artikel 34 att en lag som skall beslutas av parlamentet bl.a. skall reglera arbetsrätten, föreningsrätten och socialförsäkringen.

I länder som under de närmaste åren kommer att anslutas till EU genom utvidgningen nämns rätten till arbete och rättigheterna på arbetsplatsen. Sålunda står det i artikel 24 i Republiken Polens författning: "Republiken Polen skall skydda arbetet. Staten skall övervaka

arbetsvillkoren" och i artikel 65: "1. Var och en har rätt till fritt val av och utövande av ett yrke samt fritt val av arbetsplats" och i artikel 66: "1. Var och en har rätt till säkra och hygieniska arbetsvillkor. Hur denna rätt skall förverkligas samt arbetsgivarens skyldigheter skall regleras i lagen." Den ungerska författningen innehåller följande punkt (70/B): "1. I Republiken Ungern har var och en rätt till arbete och fritt val av arbete och yrke. 2. För lika arbete har var och en rätt till lika lön utan diskriminering. 3. Varje arbetstagare har rätt till en inkomst som motsvarar kvantiteten och kvaliteten i hans arbete. 4. Var och en har rätt till vila, fritid och regelbunden betald semester."

Även länder i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, till exempel Konungariket Norge, erkänner skyldigheter när det gäller rätten till arbete. I artikel 110 i den norska författningen står det: "Det åligger de statliga myndigheterna att skapa nödvändiga förutsättningar för att varje förvärvsarbetande skall kunna skaffa sin utkomst genom sitt arbete. Närmare bestämmelser om de anställdas rätt till medbestämmande på arbetsplatsen skall regleras i lag."

Även i tyska delstaters författningar finns bestämmelser om rätten till arbete. I artikel 39 i Sachsen-Anhalts författning betecknas det sålunda som "en permanent uppgift för delstaten och kommunerna (...) att ge alla möjlighet att förtjäna sitt uppehälle genom ett fritt valt arbete." Motsvarande bestämmelse finns i artikel 48 i delstaten Brandenburgs författning: "Delstaten har skyldighet att efter förmåga genom en politik för full sysselsättning och främjande av arbete sörja för att rätten till arbete förverkligas, vilken innefattar varje enskild persons rätt att förtjäna sitt uppehälle genom ett fritt valt arbete." Liknande bestämmelser finns i delstaterna Mecklenburg-Vorpommerns och Sachsens författningar. I delstaten Berlins författning har artikel 18 följande lydelse: "Alla har rätt till arbete. Det är delstatens uppgift att skydda och främja denna rätt. Delstaten skall bidra till att skapa och bevara arbetsplatser och säkerställa en hög sysselsättningsnivå inom ramen för ekonomisk jämvikt. Om arbete inte kan anvisas, har alla rätt till underhåll genom allmänna medel."

I artikel 127 i EG-fördraget står det: "Gemenskapen skall bidra till en hög sysselsättningsnivå genom att uppmuntra samarbete mellan medlemsstaterna samt genom att stödja och, när det är nödvändigt, komplettera deras åtgärder. Därvid skall medlemsstaternas befogenheter respekteras. Målet att uppnå en hög sysselsättningsnivå skall beaktas när gemenskapens politik och verksamhet utformas och genomförs." Vid EU:s extra toppmöte i Lissabon beslutade stats- och regeringscheferna att målet för unionens politik skall vara att uppnå full sysselsättning.

- III. Lika lön, skydd mot uppsägning och bidrag vid arbetslöshet är absolut nödvändiga rättigheter på arbetsplatsen, vilka skyddar människors värdighet i arbetslivet, och det hänvisas till dem i flera av EU-medlemsstaternas författningar. Dessutom garanteras rättigheterna på arbetsplatsen uttryckligen i artikel 7 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

UTKAST TILL EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

Ändringsförslag till artikel: 39

Förslagsställare: Dr Sylvia-Yvonne Kaufmann

Föreslagen text:

Artikel 39. Rätt att kunna förena familjeliv och yrkesliv

Varje arbetstagare har rätt att kunna förena yrkesliv och familjeliv. I denna rätt ingår bland annat rätt till mödraledighet före och/eller efter förlossningen och rätt till föräldraledighet efter ett barns födelse eller adoption.

Motivering:

Detta ändringsförslag berör inte den svenska versionen.

UTKAST TILL EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

Ändringsförslag till artikel: 40

Förslagsställare: Dr Sylvia-Yvonne Kaufmann

Föreslagen text:

Artikel 40. Rätt till lika behandling för migrerande arbetstagare

Medborgare i tredje land som arbetar lagligen på medlemsstaternas territorium, **och deras familjer**, har rätt till en behandling som inte är mindre förmånlig än den som tillkommer arbetstagare i Europeiska unionen när det gäller arbetsvillkor **och andra sociala förmåner**.

Motivering:

- I. En del av detta ändringsförslag berör inte den svenska versionen.
- II. Denna rätt bör utsträckas till att även gälla rätt till lika behandling när det gäller sociala förmåner, såsom redan har fastställts i artikel 7.2 i förordning (EEG) nr 1612/68.

UTKAST TILL EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

Ändringsförslag till artikel: 41

Förslagsställare: Dr Sylvia-Yvonne Kaufmann

Föreslagen text:

Artikel 41. Social trygghet

1. **Var och en har rätt till social trygghet.**
2. **Var och en har rätt till skydd mot fattigdom och social utslagning.**
2. Sociala förmåner skall föreskrivas i enlighet med medlemsstaternas egna förfaranden, varvid skydd vid moderskap, sjukdom, vårdbehov, **arbetsoförmåga och invaliditet** eller ålderdom, **försörjning av efterlevande** samt arbetslöshet skall garanteras.
3. **(sju ord strukna i den tyska versionen)** Var och en som inte förfogar över tillräckliga medel har rätt till en social grundtrygghet för en människovärdig tillvaro.
4. **Var och en har rätt till en lämplig och människovärdig bostad.**

Motivering:

- I. Den grundläggande rätten till social trygghet bör utformas som en individuell rättighet. I FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna av den 10 december 1948 fastställs uttryckligen rätten till social trygghet. I artikel 25.1 står det: " Envar har rätt till en levnadsstandard, som är tillräcklig för hans egen och hans familjs hälsa och välbefinnande,

däri inbegripet föda, kläder, bostad, hälsovård och nödvändiga sociala förmåner, vidare till trygghet i händelse av arbetslöshet, sjukdom, invaliditet, makes död, ålderdom eller annan förlust av försörjning under omständigheter, över vilka han icke kunnat råda." I den europeiska sociala stadgan görs tydlig hänvisning till rätten till social trygghet. Rätten till social trygghet och de rättigheter som denna rätt gestaltar sig i tas upp mycket ingående, bl.a. i artikel 12 "Rätt till social trygghet", artikel 13 "Rätt till social och medicinsk hjälp", artikel 14 "Rätten att anlita sociala välfärdsanordningar", artikel 15 "Fysiskt och psykiskt handikappades rätt till yrkesutbildning, rehabilitering och social återanpassning", artikel 16 "Rätt till socialt, rättsligt och ekonomiskt skydd för familjen" och artikel 17 "Rätt till socialt och ekonomiskt skydd för mödrar och barn", och i tilläggsprotokollet till den europeiska sociala stadgan anges i artikel 4 de äldres rätt till socialt skydd. Även i författningstraditionen i de enskilda medlemsstaterna i unionen anges rätten till social trygghet direkt eller genom hänvisning, exempelvis i artikel 38 i Italiens författning, där det bl.a. stadgas: "Varje arbetsoförmögen medborgare som inte förfogar över de medel som är nödvändiga för livets uppehälle har rätt till underhåll och samhällsservice."

Även i de i samband med EU:s utvidgning aktuella kandidatländernas författningstradition finns hänvisningar till en grundläggande rättighet till social trygghet. Exempelvis anges det i artikel 67 i Polens författning: "1. Medborgarna åtnjuter rätt till socialt skydd vid sjukdom eller invaliditet samt vid uppnådd pensionsålder. Omfattningen av och formen för det sociala skyddet regleras i lag. 2. Medborgare som utan egen förskyllan inte kan erhålla anställning och inte förfogar över andra medel för sitt uppehälle åtnjuter rätt till socialt trygghet." Vidare anges sociala rättigheter i artiklarna 68–71 samt i artikel 75. Även i Ungerns författning återfinns följande skyldigheter: "§ 70/E 1. Medborgarna i Republiken Ungern har rätt till social trygghet; vid ålderdom, sjukdom, funktionshinder, makes död, föräldralöshet och ofrivillig arbetslöshet har de rätt till den försörjning som behövs för deras uppehälle. 2. I Republiken Ungern garanteras rätten till försörjning genom socialförsäkringen och genom systemet av samhällseliga institutioner."

- II. För att garantera en människovärdig existens och därmed uppfylla förpliktelsen till skydd för människans värdighet i artikel 1 i stadgan, måste "rätt till social trygghet" innebära socialhjälp för varje person som inte förfogar över tillräckliga medel, sjukförsäkring och sjukvård samt bostadsbidrag och/eller en bostad bekostad genom offentliga medel. "Rätt till social trygghet" måste som lägst täcka ett socio-kulturellt existensminimum och ge de berörda personerna möjlighet att på jämlika villkor delta i samhällslivet och ta ansvar för sitt eget liv. Detta får inte knytas till några som helst villkor, som exempelvis arbetstvång på låglöneområdet.
- III. För ett samhälle som garanterar och skyddar vars och ens rätt till värdighet och därmed även till en människovärdig existens är det absolut nödvändigt att sträva efter att garantera de grundläggande sociala rättigheterna. De uppstod som postulat inom de sociala rörelserna efter franska revolutionen och är inte avsedda att ifrågasätta de friheter som rättsstaten ger utan att ge en majoritet av medborgarna reell frihet och möjligheter att utnyttja denna frihet. Sätillvida ligger även ett idealistiskt antagande i fråga om skyddsnivån i de skyddande rättigheterna till grund för kritiken mot vagheten i de grundläggande sociala rättigheterna. De sociala förutsättningarna för att tillvarata de grundläggande rättigheterna har därvid i stor utsträckning kommit i skymundan. Att inte klart utforma en grundläggande rättighet till social trygghet så brett som möjligt, skulle innebära att många medborgare nekas det materiella underlaget för att utnyttja sina grundläggande fri- och rättigheter. I ingressen till den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter förbinder sig följaktligen konventionsparterna, "som erkänner att, i överensstämmelse med den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, framtidsmålet med fria människor, som åtnjuter frihet från fruktan och nöd, endast kan uppnås, om sådana villkor skapas att envar må åtnjuta sina ekonomiska och sociala rättigheter liksom sina medborgerliga och politiska rättigheter", att genomföra de sociala rättigheterna.

IV. "Rätten till en lämplig och människovärdig bostad" är ett absolut nödvändigt inslag i "rätten till social trygghet". Den är en nödvändig yttring av de materiella förutsättningar som gör det möjligt för var och en att utnyttja sina grundläggande fri- och rättigheter. Inte heller på denna punkt bör stadgan vara mindre omfattande än FN:s förklaring om de allmänna mänskliga rättigheterna av den 10 december 1948, vilket bland annat gäller för artikel 25.1. I stadgan bör inte heller den rätt till en lämplig och människovärdig bostad vara mindre omfattande än vad som tillerkänns var och en i artikel 11 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

UTKAST TILL EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

Ändringsförslag till artikel: 42

Förslagsställare: Dr Sylvia-Yvonne Kaufmann

Föreslagen text:

Artikel 42. *Hälsa*

Var och en skall ha rätt till hälsa, medicinsk vård och förebyggande hälsovård.

Motivering:

Artikel 42 bör formuleras som en individuell rättighet till hälsa och under inga förhållanden vara mindre omfattande än artikel 12.1 och artikel 12.2 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, där det i artikel 12.1 står: "Konventionsstaterna erkänner rätten för envar att såväl i fysiskt som i psykiskt avseende åtnjuta bästa uppnåeliga hälsa." Artikel 12.2 lyder: "Av konventionsstaterna vidtagna åtgärder för att tillfullo förverkliga denna rätt skall innefatta sådana, som är nödvändiga för att a) minska foster- och spädbarnsdödligheten samt främja barnets sunda utveckling; b) förbättra alla sidor av samhällets hälsovård och den industriella hälsovården; c) förhindra uppkomsten av, behandla och kontrollera epidemier, folk- och yrkessjukdomar samt andra sjukdomar; d) skapa villkor som tillförsäkrar envar läkar- och sjukhusvård i händelse av sjukdom."

UTKAST TILL EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

Ändringsförslag till artikel: 43

Förslagsställare: Dr Sylvia-Yvonne Kaufmann

Föreslagen text:

Artikel 43. *Personer med funktionshinder*

Personer med funktionshinder skall ha rätt till åtgärder för social och yrkesmässig integrering.

Motivering:

I artikel 43 bör begreppet "funktionshindrade" ersättas med "personer med funktionshinder" (relevant i fråga om den tyska versionen) för att förebygga missförstånd och begreppsgrundad diskriminering genom att man språkligt tillskriver någon en karaktärsegenskap.

UTKAST TILL EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

Ändringsförslag till artikel: 44

Förslagsställare: Dr Sylvia-Yvonne Kaufmann

Föreslagen text:

Artikel 44. Miljöskydd

Var och en skall ha rätt att leva i en sund miljö.

Motivering:

Rätten till miljöskydd bör, som samtliga artiklar i stadgan, formuleras som en individuell rättighet.

UTKAST TILL EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

Ändringsförslag till artikel: 45

Förslagsställare: Dr Sylvia-Yvonne Kaufmann

Föreslagen text:

Artikel 45. Konsumentskydd

Var och en skall ha rätt till en hög skyddsnivå i fråga om hälsa, säkerhet och intressen i egenskap av konsument.

Motivering:

- I. Den föreslagna formuleringen är könsneutral (relevant i fråga om den tyska versionen).
- II. Bestämmelsen bör, i likhet med de övriga artiklarna, formuleras som en individuell rättighet.

UTKAST TILL EUROPEISKA UNIONENS STADGA OM DE GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETERNA

Ändringsförslag till artikel: 46

Förslagsställare: Dr Sylvia-Yvonne Kaufmann

Föreslagen text:

Artikel 46. Tillämpningsområde

1. Bestämmelserna i denna stadga riktar sig till **gemenskapen och unionen** (*tre ord strukna*) inom ramen för deras befogenheter enligt fördragen samt till medlemsstaterna uteslutande inom tillämpningsområdet för **gemenskapsrätten och** unionsrätten.
2. Denna stadga medför varken någon ny befogenhet eller någon ny uppgift för gemenskapen och unionen och ändrar heller inte de befintliga befogenheter och uppgifter som fastställs i fördragen.

Motivering:

Av formuleringarna i artikel 46.2 och artikel 49 i det föreliggande utkastet framgår att man måste göra åtskillnad mellan gemenskapen och unionen. Då det förhållande i vilket dessa står till varandra är omstritt, bör de alltid omnämnas i omedelbar följd för att tillämpningsområdet för de grundläggande rättigheterna entydigt skall fastställas.
